Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 26. studenoga 2026.
(OR. en)

16007/26

Međuinstitucijski predmet:
2026/0138 (COD)

TELECOM 564
CYBER 468
MI 1215
COMPET 1384
IA 319
CODEC 2201

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Vijeće
Br. dok. Kom.:	10104/26 + ADD 1
Predmet:	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava računalstva u oblaku i umjetne inteligencije (Akt o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije) (Tekst značajan za EGP) – izvješće o napretku

I. UVOD

1. Komisija je 3. lipnja 2026.[1] donijela **Prijedlog uredbe o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava računalstva u oblaku i umjetne inteligencije** (Akt o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije).

[1] Dok. 10104/26 + ADD 1.

2. Aktom o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije, koji se temelji na članku 114. i članku 173. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, nastoji se riješiti problem ograničene i zemljopisno koncentrirane dostupnosti računalnih kapaciteta u EU-u i rizika povezanih s ovisnošću o računalstvu u oblaku i umjetnoj inteligenciji koje isporučuju neeuropski pružatelji. Specifični su ciljevi inicijative sljedeći: i. povećati računalne kapacitete te potaknuti razvoj i uvođenje umjetne inteligencije u EU-u primjenom inovativnih i održivih tehnologija računalstva u oblaku i umjetne inteligencije; ii. stvoriti povoljne uvjete za uvođenje održivog i inovativnog računalnog kapaciteta u cijelom EU-u; iii. otkloniti zabrinutosti zbog suvereniteta nad podacima i operativnog kontinuiteta računalstva u oblaku i umjetne inteligencije; i iv. ojačati otpornost pružanja usluga računalstva u oblaku, prije svega u javnom sektoru, radi zaštite javnog poretka. Prijedlogom se nastoje postići ta četiri cilja, i to pojednostavnjenjem uvjeta za uvođenje podatkovnih centara u cijelom EU-u, s naglaskom na vrlo održivim i inovativnim objektima u mjeri potrebnoj za usporednu zelenu i digitalnu tranziciju EU-a; provedbom jedinstvenog okvira na razini EU-a za procjenu suvereniteta računalstva u oblaku i umjetne inteligencije, uz istodobno zadržavanje otvorenosti većine tržišta EU-a partnerima istomišljenicima; te pružanjem okvira kako bi javni naručitelji mogli donositi utemeljene odluke o kupnji i iskoristiti svoju kupovnu moć za smanjenje postojećih ovisnosti. Očekuje se da će te mjere zajedno pomoći u zaštiti ključnih aplikacija i osjetljivih podataka te poduprijeti razvoj i uvođenje naprednih tehnologija računalstva u oblaku i umjetne inteligencije u Europi.

3. Taj je prijedlog među prioritetnim rezultatima plana „Jedna Europa, jedno tržište”, koji su potpisali predsjednik Republike Cipra, koji predstavlja rotirajuće predsjedništvo Vijeća Europske unije, te predsjednice Europskog parlamenta i Europske komisije na marginama neformalnog sastanka šefova država ili vlada održanog 24. travnja 2026. u Cipru, s ciljem donošenja u četvrtom tromjesečju 2027.

4. U Europskom parlamentu Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (IMCO) i Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) imenovani su vodećim odborima u skladu s postupkom u zajedničkom odboru na temelju članka 58. Imenovana su dva suizvjestitelja: Diego SOLIER (Klub zastupnika Europskih konzervativaca i reformista / ECR, Španjolska), iz odbora ITRE, i Reinier VAN LANSCHOT (Zeleni/Europski slobodni savez, Nizozemska) iz odbora IMCO. Osim dvaju prethodno navedenih vodećih odbora, Odbor za pravna pitanja (JURI) i Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE) imenovani su odborima koji daju mišljenje, pri čemu je Sergey LAGODINSKY (Zeleni/ESS, Njemačka) bio odgovoran za mišljenje odbora JURI, a Kristian VIGENIN (S&D, Bugarska) za mišljenje odbora LIBE. Očekuje se da će Europski parlament donijeti svoje stajalište 27. travnja 2027.

5. S Europskim gospodarskim i socijalnim odborom i Europskim odborom regija provedeno je savjetovanje o Prijedlogu te su 17. odnosno 30. rujna 2026. objema institucijama poslani službeni zahtjevi za mišljenja. Europski gospodarski i socijalni odbor dao je mišljenje o prijedlogu 23. rujna 2026.[2], a od Europskog odbora regija zatraženo je da mišljenje dostavi na plenarnom zasjedanju održanom
2. i 3. prosinca 2026.

6. Europski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS) 29. srpnja 2026. dao je mišljenje o prijedlogu[3].

II. TRENUTAČNO STANJE RASPRAVA U VIJEĆU

7. U Vijeću je prijedlog dodijeljen Radnoj skupini za telekomunikacije i informacijsko društvo (dalje u tekstu: Radna skupina za telekomunikacije). Razmatranje prijedloga započelo je tijekom ciparskog predsjedanja Komisijinim predstavljanjem prijedloga Odboru stalnih predstavnika 10. lipnja 2026. i prvim predstavljanjem zakonodavnog teksta i procjene učinka u Radnoj skupini za telekomunikacije 16. lipnja 2026.

[2] SEC1043/2026.
[3] Mišljenje EDPS-a 14/2026.

8. Irsko predsjedništvo nastavilo je s analizom teksta tijekom četiriju sastanaka Radne skupine za telekomunikacije 7. srpnja, 8. rujna, 22. rujna i 29. rujna te je dovršilo prvo čitanje cijelog prijedloga. Osim toga, irsko predsjedništvo organiziralo je 21. rujna 2026. i 5. listopada 2026. dvije internetske radionice, koje su delegacijama, uključujući stručnjake sa sjedištem u glavnom gradu, omogućile da postave posebna pitanja i zatraže dodatna pojašnjenja izravno od Komisije o cijelom tekstu prijedloga. Nakon prve internetske radionice održane 23. rujna irsko predsjedništvo zatražilo je od država članica da dostave svoje početne prijedloge izmjena teksta i pisane komentare o **trećem stupu (autonomija)**, koji obuhvaća glavu IV. (članci od 16. do 44.) i priloge II. i III. Prijedlogu. Na temelju informacija koje su dostavile države članice irsko predsjedništvo sastavilo je prvi, djelomični kompromisni tekst Prijedloga akta o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije kojim je obuhvaćen **treći stup**, a koji je predstavljen i o kojem se raspravljalo na sastanku Radne skupine za telekomunikacije 10. studenoga 2026. Istodobno, nakon druge internetske radionice održane 5. listopada 2026. irsko predsjedništvo zatražilo je od država članica da dostave prijedloge izmjena teksta i primjedbe o preostalim dijelovima teksta, odnosno o **prvom stupu (aktivnosti istraživanja, razvoja i uvođenja za ekosustav računalstva u oblaku i umjetne inteligencije)** i **drugom stupu (kapaciteti podatkovnih centara)**, kao i o općim i završnim odredbama (članci od 1. do 15., od 44. do 48.) i Prilogu I. Na temelju informacija dobivenih od država članica irsko predsjedništvo sastavilo je drugi dio prvog kompromisnog teksta kojim su obuhvaćeni **prvi i drugi stup**, koji je predstavljen i o kojem se raspravljalo na sastanku Radne skupine za telekomunikacije 24. studenoga 2026. **Tom prezentacijom i raspravom irsko predsjedništvo dovršilo je postupak izrade cijelog prvog kompromisnog prijedloga Vijeća o Aktu o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije.** U međuvremenu je od država članica zatraženo da dostave drugi krug prijedloga izmjena teksta i komentara te na temelju toga irsko predsjedništvo namjerava započeti s radom na drugom kompromisnom tekstu u prosincu, počevši s **trećim stupom (autonomija)**.

III. GLAVNA PITANJA OBRAĐENA U KOMPROMISNOM TEKSTU PREDSJEDNIŠTVA

9. Glavna pitanja kojima se irsko predsjedništvo bavilo u prvom dijelu prvog kompromisnog prijedloga o **trećem stupu (autonomija)** jesu sljedeća:

a) **Postupak priznavanja razina jamstva Unije** – irsko predsjedništvo izmijenilo je relevantne odredbe kako bi postupak priznavanja usluga računalstva u oblaku na određenim razinama jamstva Unije bio jasniji i kako bi se pojednostavnila terminologija koja se upotrebljava za opis postupka. Ovlast Komisije za izmjenu kriterija za razine jamstva Unije uže je izražena kako bi se stvorila iznimka u pogledu određenih kriterija. U tekstu se nalazi i novi članak u kojem se detaljno opisuje postupak opoziva priznavanja usluge računalstva u oblaku.

b) **Pridružene treće zemlje** – irsko predsjedništvo unijelo je izmjene u tekst kako bi se pružila veća jasnoća u pogledu postupka utvrđivanja pridruženih trećih zemalja. Konkretno, u tekstu se sada pojašnjavaju posljedice Komisijina opoziva ili suspenzije provedbenog akta kojim se treća zemlja utvrđuje kao pridružena zemlja te se navodi da tri ili više država članica mogu zatražiti od Komisije da preispita pridruženi status treće zemlje.

c) **Postupci ocjenjivanja sukladnosti i revizije koje provodi neovisna treća strana** – ti su dijelovi prijedloga znatno izmijenjeni kako bi se smanjilo opterećenje za pružatelje koji traže priznavanje svojih usluga računalstva u oblaku na određenim razinama jamstva Unije i pojasnili relevantni postupci. Konkretno, uključen je zahtjev da Komisija objavi standardni jedinstveni predložak za EU izjavu o sukladnosti te je pojašnjeno da bi samo znatne pogreške pružatelja trebale dovesti do opoziva pozitivnog mišljenja revizijske organizacije. Zahtjev da pružatelji usluga podnesu revizorsko mišljenje na pregled trebao bi se provoditi svake dvije godine umjesto svake godine. Irsko predsjedništvo također je u kompromisnom tekstu navelo najviše gornje granice za upravne novčane kazne koje se mogu izreći za povrede odredaba o okviru suverenosti računalstva u oblaku.

d) **Uzajamna pomoć i suradnja** – irsko predsjedništvo uključilo je dva nova članka koja sadržavaju zahtjeve za osiguravanje poslovne tajne i upotrebu pouzdanih i sigurnih sustava za razmjenu informacija za svu komunikaciju u skladu s odredbama o okviru suvereniteta računalstva u oblaku.

e) **Procjene rizika** – nacionalna sigurnost i obrana izbrisane su kako bi se pojasnilo da ta dva područja nisu obuhvaćena odredbama o procjenama rizika. Osim toga, kompromisnim tekstom uklonjena je mogućnost da Komisija donese provedbene akte ako utvrdi da razine jamstva Unije koje su države članice utvrdile za aktivnosti javnog sektora nisu primjerene. To je zamijenjeno preporukama Komisije, na koje su države članice dužne odgovoriti u roku od tri mjeseca. Naposljetku, razdoblje obvezne migracije na drugu uslugu računalstva u oblaku produljeno je s 12 na 18 mjeseci, uz mogućnost da država članica iznimno produlji to razdoblje.

f) **Javna nabava i proširenje područja primjene na subjekte iz privatnog sektora** – kompromisni tekst izmijenjen je kako bi se područje primjene odredaba o javnoj nabavi proširilo na naručitelje obuhvaćene Direktivom 2014/25/EU (privatna poduzeća koja provode nabavu u skladu s pravilima o javnoj nabavi) jer se ti sektori smatraju ključnima za javni poredak (npr. opskrba električnom energijom i vodom). Istodobno je izbrisana ovlast Komisije da zahtjev za provedbu procjena rizika delegiranim aktom proširi na privatni sektor. Osim toga, u kompromisnom tekstu pojašnjava se da se kriterij javnog poretka primjenjuje i na razinu jamstva Unije 1.

g) **Dodana vrijednost EU-a i praćenje javne nabave inovacija u području računalstva u oblaku i umjetne inteligencije** – odredbe o tim dvama elementima izmijenjene su kako bi se osigurala dosljednost s postojećim okvirom EU-a za javnu nabavu. Nadalje, kako bi se postiglo smanjenje opterećenja, irsko predsjedništvo predložilo je smanjenje učestalosti izvješća država članica Komisiji o primjeni javne nabave inovativnih usluga računalstva u oblaku i sustava umjetne inteligencije s godišnje na svake tri godine te uklanjanje točnog postotka koji je za države članice naveden kao cilj u pogledu inovativne javne nabave usluga računalstva u oblaku i sustava umjetne inteligencije.

h) **Europska federacija oblaka za javni sektor** – irsko predsjedništvo pojasnilo je da je cilj Europske federacije oblaka za javni sektor (EuroCloud) objediniti postojeće inicijative i da je sudjelovanje dobrovoljno. Navedeno je i koje bi mjere subjekt koji dijeli usluge trebao uspostaviti kako bi osigurao djelotvorno, sigurno i otporno pružanje usluga te su dodani dodatni elementi o potrebi obavješćivanja Komisije o bitnim promjenama i mogućnosti da Komisija povuče odobrenje za dijeljenje usluga.

10. Tijekom tekućeg rada na drugom dijelu prvog kompromisnog prijedloga o **prvom stupu (aktivnosti istraživanja, razvoja i uvođenja za ekosustav računalstva u oblaku i umjetne inteligencije), drugom stupu (kapaciteti podatkovnih centara)** te o općim i završnim odredbama, irsko predsjedništvo osvrnulo se na sljedeća pitanja:

a) **Inicijative za vodeći položaj u području računalstva u oblaku i umjetne inteligencije** – irsko predsjedništvo pojasnilo je odredbe o financiranju inicijativa za računalstvo u oblaku i umjetnu inteligenciju te je u tekstu izričito navelo da se područje primjene tih inicijativa neće promijeniti delegiranjem ovlasti Komisiji.

b) **Nacionalne strategije za računalstvo u oblaku i umjetnu inteligenciju** – u kompromisnom tekstu jasno se navodi da, kako bi ispunile zahtjev za uspostavu nacionalnih strategija za računalstvo u oblaku i umjetnu inteligenciju, države članice mogu ponovno upotrijebiti postojeće nacionalne strategije pod uvjetom da te strategije ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Aktu o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije. Ti su zahtjevi neznatno izmijenjeni kako bi se državama članicama omogućila veća fleksibilnost i osigurala dosljednost sa strategijom za otvoreni kod.

c) **Pionirski prioritetni projekti u području umjetne inteligencije** – irsko predsjedništvo pojasnilo je da se obveza država članica da osiguraju dodjelu dostatnih računalnih resursa umjetne inteligencije iz svojih računalnih kapaciteta za potporu razvoju pionirskih prioritetnih projekata u području umjetne inteligencije primjenjuje samo na države članice koje sudjeluju u tim projektima.

d) **Zone ubrzanog razvoja podatkovnih centara** – s izmjenama koje je predložilo irsko predsjedništvo rok u kojem države članice moraju odrediti zonu ubrzanog razvoja podatkovnih centara produljen je sa šest na 12 mjeseci te je pojašnjeno što bi se očekivalo od država članica bez te zone nakon razdoblja od 12 mjeseci. Osim toga, popis elemenata koje države članice trebaju uzeti u obzir pri određivanju zona ubrzanog razvoja neznatno je proširen.

e) **Postupci izdavanja dozvola** – tekst odredaba o rešetki za dozvole bolje je usklađen s tekstom prijedloga Akta o ubrzanju industrijskog razvoja.

f) **Strateški projekti podatkovnih centara** – postupci za Komisijino imenovanje strateških projekata podatkovnih centara i za povlačenje takvog imenovanja revidirani su kako bi se osiguralo aktivnije sudjelovanje predmetnih država članica.

g) **Datum početka primjene** – kako bi se državama članicama dalo više vremena da se pripreme za fazu provedbe, irsko predsjedništvo produljilo je datum početka primjene Akta o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije s 12 na 18 mjeseci od datuma stupanja na snagu.

IV. NERIJEŠENA PITANJA

11. Nakon analize prvog dijela kompromisnog teksta o **trećem stupu (autonomija)** u okviru Radne skupine za telekomunikacije 10. studenoga 2026. predsjedništvo procjenjuje da će biti potreban daljnji rad na nekoliko pitanja. Konkretno, bit će potrebno: i. smanjiti složenost strukture priznavanja i ukloniti moguća preklapanja i uska grla, npr. u slučajevima prekogranične suradnje među nadležnim tijelima; ii. ojačati razloge za nabavu usluga računalstva u oblaku kojima se pruža određena razina jamstva za zaštitu javnog poretka Unije i njezinih država članica; iii. pojasniti izuzeća u području nacionalne sigurnosti i obrane, npr. na temelju teksta članka 2. Akta o umjetnoj inteligenciji; iv. dodatno utvrditi odredbe o sankcijama kako bi se osiguralo da nisu nerazmjerne za MSP-ove; v. razmotriti stupanj uključenosti država članica i Komisije u postupak priznavanja usluga računalstva u oblaku na određenim razinama jamstva Unije; vi. ponovno razmotriti razloge za delegiranje ovlasti Komisiji u nekim slučajevima, npr. u članku 17. u pogledu ovlasti Komisije da utvrdi može li nadležno ocjenjivačko tijelo donijeti odluku o priznavanju; vii. dodatno uskladiti odredbe Akta o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije s odredbama predstojećeg Akta o kibernetičkoj sigurnosti 2 i predstojećeg Akta o javnoj nabavi; viii. razmotri različite rokove utvrđene u Uredbi, npr. vremenski okvir za prelazak na drugu uslugu računalstva u oblaku koji bi mogao biti potreban nakon procjene rizika; ix. bolje pojasniti što se podrazumijeva pod „inovativnim rješenjima u području usluga računalstva u oblaku i sustava umjetne inteligencije” u kontekstu javne nabave takvih usluga; x. razmotriti dodavanje zahtjeva da Komisija izda smjernice o primjeni kriterija dodane vrijednosti Unije u javnoj nabavi.

12. O drugom dijelu kompromisnog teksta o **prvom stupu (aktivnosti istraživanja, razvoja i uvođenja za ekosustav računalstva u oblaku i umjetne inteligencije) i drugom stupu (kapaciteti podatkovnih centara)** raspravljalo se na sastanku Radne skupine za telekomunikacije 24. studenoga 2026. Na temelju te rasprave predsjedništvo je utvrdilo dodatna pitanja na kojima će biti potreban daljnji rad. Konkretno, bit će potrebno: i. razmotriti moguće uključivanje izuzeća u području nacionalne sigurnosti i obrane u članak 1. (Predmet); ii. dodatno pojasniti kako će predloženi centri za umjetnu inteligenciju funkcionirati u praksi i kakav će biti njihov odnos s postojećim europskim centrima za digitalne inovacije; iii. razmotriti kako uputiti na potencijalne izvore financiranja EU-a za provedbu inicijativa za vodeći položaj u području računalstva u oblaku i umjetne inteligencije; iv. ponovno procijeniti trenutačni prijedlog kako bi se Komisiju ovlastilo da delegiranim aktima izmijeni Prilog I. o velikim pothvatima; v. osigurati veću usmjerenost na otpornost i kibernetičku sigurnost u opisu velikih pothvata u Prilogu I. i u cijelom tekstu; vi. dodatno razmotriti predloženu obvezu država članica da uspostave nacionalne strategije za računalstvo u oblaku i umjetnu inteligenciju; vii. pojasniti koji bi trebao biti pokretač obveze uspostave zone ubrzanog razvoja podatkovnih centara i razmotriti bi li određivanje takvih zona moglo biti neobvezno za države članice; viii. pružiti dodatna pojašnjenja o tome kako bi predložene dozvole na razini zone funkcionirale u praksi za određene zone ubrzanog razvoja podatkovnih centara; i ix. preispitati datume predložene u okviru pristupa u fazama za početak primjene različitih dijelova uredbe.

V. ZAKLJUČAK

13. S obzirom na navedeno Vijeće se poziva da primi na znanje napredak postignut u razmatranju prijedloga.